ΜΑΘΗΜΑ / ΤΑΞΗ:	**ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ/ Β' ΕΠΑΛ**
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:	**29/11/2025**

Α. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Γιατί μισούμε τα παιδιά;

Το κείμενο αποτελεί άρθρο του Θοδωρή Γεωργακόπουλου που δημοσιεύτηκε στον διαδικτυακό ιστότοπο της εφημερίδας «Καθημερινή», www.kathimerini.gr.

Τι πράγμα; Τι λέει αυτός; Τι γράφει εδώ πέρα; «Μισούμε»; «Τα παιδιά»; Άλλο πάλι και τούτο. Μα τα παιδιά μας τα λατρεύουμε. Έτσι δεν είναι; Στην Ελλάδα δεν έχουμε σημαντικότερο πράγμα. Τα παιδιά μας είναι το νόημα της ζωής, το φως το αληθινό, το άλφα και το ωμέγα, τα προσέχουμε, τα φροντίζουμε, τα αγαπάμε, να μην τους λείψει τίποτε, να μην τα πειράξει κανείς. Αυτό δεν είναι το σημαντικότερο πράγμα στη ζωή; Ο μοναδικός θεσμός που λειτουργεί στ' αλήθεια σ' αυτή τη χώρα -η οικογένεια- εκεί δε βασίζεται; Να κάνουμε παιδιά, να αναπαράγουμε το γένος, να φτιάξουμε τους επόμενους πολίτες, να τα ταΐσουμε, να τα ντύσουμε, να τα μορφώσουμε, να τα βγάλουμε στον κόσμο; […]

Έτσι δεν είναι;

Θεωρητικά, ναι, κάπως έτσι είναι. Θεωρητικά.

Γιατί υπάρχουν και κάτι νούμερα, κάποια στοιχεία, που υπονοούν άλλα. Τα διαβάζεις, τα φυλλομετράς και λες: «Δε γίνεται»! Πώς είναι δυνατόν; Αφού τα φροντίζουμε τόσο καλά, είναι η απόλυτη προτεραιότητά μας, η υγεία τους είναι το νούμερο ένα στη ζωή μας. Πώς είναι δυνατό εμείς εδώ να έχουμε τα υψηλότερα ποσοστά παιδικής παχυσαρκίας στην Ευρώπη (37% στα παιδιά ηλικίας 5-19) […]

Και ακόμα: γιατί σχεδόν 1 στα 3 παιδιά στην Ελλάδα ζουν σε κίνδυνο φτώχειας (μέσος όρος Ε.Ε: 18%); Πώς το επιτρέπουμε αυτό; Ο μέσος 15χρονος Έλληνας μαθητής έχει περίπου τις γνώσεις και τις ικανότητες του μέσου 12χρονου μαθητή από τη Σιγκαπούρη ή το Πεκίνο. Γιατί συμβαίνει αυτό; Στο διαγωνισμό PISA του 2018, που μετράει τις γνώσεις και την κριτική σκέψη των παιδιών στα μαθηματικά και τις φυσικές επιστήμες, καθώς και τις ικανότητές τους στην κατανόηση ενός γραπτού κειμένου, το ποσοστό των Ελλήνων μαθητών που πέτυχε πολύ υψηλές επιδόσεις σε έστω και ένα από τα γνωστικά αντικείμενα που εξετάστηκαν ήταν 6,2%. Στην Πορτογαλία το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 15,2%. Στην Εσθονία 22,5%. Στη Σιγκαπούρη 43,3%.

Πώς είναι δυνατόν; Πώς γίνεται να το επιτρέπουμε αυτό, ποιος φταίει και γιατί τον αφήνουμε; **Αφού** τα αγαπάμε τόσο πολύ, τόσο ασφυκτικά, γιατί δεν είμαστε στους δρόμους,

γιατί δεν φέρνουμε τον κόσμο ανάποδα για να μην είναι τα παιδιά μας στον πάτο, κάτω από το μέσο όρο, τελευταία, πίσω από τα παιδιά όλων των αναπτυγμένων (και κάμποσων αναπτυσσόμενων) χωρών, όπου ασφαλώς, οπωσδήποτε, τα αγαπάνε λιγότερο; […]

Κάπως, παραδόξως, αυτή η χώρα που αγαπάει τόσο πολύ τα παιδιά της και νοιάζεται, **παρ' όλα αυτά** βγάζει αλλεπάλληλες γενιές ανεπαρκώς καταρτισμένων, απογοητευμένων και απαισιόδοξων νέων. Έχουμε το μεγαλύτερο ποσοστό ανέργων νέων στην Ευρώπη και οι μισοί (από το σύνολο, όχι μόνο οι άνεργοι) δηλώνουν ως πηγή εισοδήματός τους το χαρτζιλίκι από τους γονείς. **Επιπλέον**, οι περισσότεροι δηλώνουν ως πηγή εισοδήματος «χαρτζιλίκι» από αυτούς που δηλώνουν «μισθός». Οι νέοι **σήμερα** είναι μια γενιά που εμπιστεύεται τους θεσμούς λιγότερο από ό,τι οι γονείς της, που είναι λιγότερο αισιόδοξη για το μέλλον από ό,τι οι γονείς της, που δηλώνει λιγότερο πρόθυμη να αναλάβει ρίσκα από ό,τι οι γονείς της και που συμμετέχει λιγότερο σε συλλογικές δράσεις από ό,τι οι γονείς της. Πώς γίνεται αυτό; Με την τόση αγάπη και φροντίδα, που υποτίθεται ότι τους έχουμε -πώς;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Α1. Ο αρθρογράφος υποστηρίζει πως στην Ελλάδα αγαπάμε τα παιδιά μας **«Θεωρητικά».** Πώς τεκμηριώνει τη θέση του αυτή; Να απαντήσετε επικεντρώνοντας την προσοχή σας στο περιεχόμενο της **4ης** *(«Γιατί υπάρχουν… (37% στα παιδιά ηλικίας 5-19)»)* και της **5ης** παραγράφου *(«Και ακόμα: γιατί… στη Σιγκαπούρη 43,3%»)* του μη λογοτεχνικού κειμένου. Να αποδώσετε συνοπτικά τις απόψεις του σε 50-60 λέξεις.

Μονάδες 15

Α2.α. Στην 1η παράγραφο του κειμένου κυριαρχεί το α' πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο *(«λατρεύουμε», «προσέχουμε», «φροντίζουμε»).* Ποια πρόθεση του συγγραφέα υπηρετεί αυτή η επιλογή; (μονάδες 4) Πώς θα χαρακτηρίζατε το ύφος του λόγου; (μονάδες 2)

Μονάδες 6

Α2.β. Να βρείτε ποια νοηματική σχέση εκφράζουν οι υπογραμμισμένες διαρθρωτικές λέξεις των δύο τελευταίων παραγράφων του κειμένου: *«αφού» (6η), «παρ' όλα αυτά», «Επιπλέον», «σήμερα» (7η).*

Μονάδες 4

Α3. Με αφορμή την ανάγνωση του άρθρου του Θοδωρή Γεωργακόπουλου, σας ανατίθεται να συντάξετε μια ομιλία 200 – 250 λέξεων που θα εκφωνήσετε στο πλαίσιο σχολικής εκδήλωσης με θέμα «Οι προκλήσεις για τους νέους σήμερα». Στην ομιλία σας θα παρουσιάσετε τα μεγαλύτερα, κατά τη γνώμη σας, αδιέξοδα και δυσκολίες που έχετε να αντιμετωπίσετε ως νέοι στην Ελλάδα σήμερα, αλλά και τους τρόπους με τους οποίους η οικογένεια και το σχολείο μπορούν να βοηθήσουν ώστε η κατάσταση να βελτιωθεί ουσιαστικά.

Μονάδες 25

Β. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Μια λεπτομέρεια σε παιδικό ημερολόγιο

Το κείμενο είναι απόσπασμα από το ανέκδοτο διήγημα της Κωνσταντίνας Δούκα (1944-)«Μια λεπτομέρεια σε παιδικό ημερολόγιο», στο βιβλίο «Ελληνική Λογοτεχνία, Πανόραμα Ελληνικού Διηγήματος», 2001, Αθήνα: Εκδόσεις «Αλέξανδρος».

Ο πατέρας μου θα 'πρεπε να 'χει γεννηθεί με το σημάδι του πολύ πρακτικού ανθρώπου. Ενώ η μητέρα μου και ο μικρούλης αδελφός μου κέρδισαν χωρίς κόπο την εμπιστοσύνη και την φροντίδα του, σε μένα η αγάπη του ήταν πάντα συγκρατημένη. Γιατί είμαι το πρώτο παιδί και ο πατέρας μου ήθελε να γεννηθώ αγόρι. Τι κρίμα... Έγινα κορίτσι και ασχημούτσικο, όπως λένε οι άλλοι, ίδια η γιαγιά μου η μπιρμπιλομάτα[1] που έκρυβε τα τεράστια αυτιά της μέσα σ' ένα καφετί φακιόλι. Εγώ βέβαια δεν ντρέπομαι καθόλου για όλα αυτά και θα 'μουν πολύ χαρούμενη αν και οι άλλοι έπαιρναν τα πράγματα όπως είναι.

Ο πατέρας μου είπε μια μέρα: «Τώρα το 'χω κιόλας παραδεχτεί. Ήταν κουταμάρα μου ν' ανησυχώ. Η υπόθεση τέλειωσε αφού έγινε ο διάδοχος».

Ύστερα, με φώναξε να πάω κοντά του και μου ψιθύρισε.

«Να! Πάρε και συ ένα δώρο».

Και με φίλησε στο μέτωπο. Ήταν κάτι που δεν το περίμενα. Ο πατέρας συνηθίζει να λέει σοβαρά πως τις γυναίκες από τη μέρα που θα γεννηθούν πρέπει να τις έχεις σε απόσταση. Μόνο για τα απαραίτητα. Σ' αυτή την τελευταία φράση όλοι γελάνε. Κι ακόμη μετράει πόσα ξοδεύει για τη μόρφωσή μου.

«Η γυναίκα είναι για την πάστρα[2] και το νοικοκυριό» υποστηρίζει και γω τρέμω **μήπως μου κόψουν τα γράμματα** και παρακαλάω να μ' αφήσουν να μάθω δύο πράγματα παραπάνω από κείνους.

«Μη λες κουταμάρες Χαρούλα! Ό,τι και να κάνεις, εδώ θα φτάσεις. Στα πιατικά» φωνάζει η μητέρα από την κουζίνα. Όμως το 'χει καημό που δεν ξέρει τίποτε και την γελάνε ως και στο ζύγι.

[1] Με τα παιχνιδιάρικα μάτια
[2] Καθαριότητα

Για τον αδελφό μου έχουμε κιόλας στην άκρη κομπόδεμα. Το 'χω δει. Συχνά – πυκνά με βάζουν να πλένω τα χέρια μου πριν πιάσω τον «διάδοχο». Έτσι λένε το μωρό μας. Καμιά φορά το ξεχνάω κι ο πατέρας φωνάζει.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Β1. Πώς αισθάνεται η ηρωίδα, όταν οι γονείς της αντιμετωπίζουν απορριπτικά την επιθυμία της να μορφωθεί; Να περιγράψετε τη συναισθηματική της κατάσταση σε ένα σύντομο κείμενο των 60-70 λέξεων.

(Μονάδες 15)

Β2.α.Ποιος είναι ο κυρίαρχος τύπος του αφηγητή με βάση τη συμμέτοχή του στο παραπάνω απόσπασμα (μονάδες 3); Πώς αυτός συμβάλλει στην κατανόηση των βιωμάτων της ηρωίδας (μονάδες 2);

Β2.β. «μήπως μου κόψουν τα γράμματα»: Ποιο είναι το σχήμα λόγου στην παραπάνω πρόταση (μονάδες 3); Ποια πρόθεση εξυπηρετεί και ποιο αποτέλεσμα προκύπτει αναφορικά με το ύφος του λόγου(μονάδες 2);

(Μονάδες 10)

Β3. Να επιλέξετε <u>ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα</u>. Να καταγράψετε τις απαντήσεις σας <u>σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.</u>

1.Να ερμηνεύσετε τη στάση που τηρούν οι γονείς – ο πατέρας και η μητέρα – απέναντι στην ανατροφή και στις ανάγκες (συναισθηματικές, εκπαιδευτικές κ.λπ.) της κόρης τους.

ή

2.Καλείστε να γράψετε ένα σύντομο κείμενο προς την κόρη του αποσπάσματος στο οποίο θα της εκφράζετε την υποστηρικτική σας διάθεση απέναντι σε αυτό το ψυχολογικό βάρος το οποίο νιώθει εξαιτίας των περιορισμών που βιώνει από τους γονείς της.

(Μονάδες 25)